ReaderWorks

Standard

Nichita Stănescu

BELGRADUL ÎN 5 PRIETENI

1972

A CUMPĂRA UN CÎINE

A venit îngerul şi mi-a spus:
– Nu vrei să cumperi un cîine?
Eu nu am fost în stare să-i răspund.
Cuvintele
pe care i le-aş fi putut striga erau
lătrătoare.
– Nu vrei să cumperi un cîine? –
m-a întrebat îngerul, ţinînd în braţe
inima mea
lătrătoare,
dînd din sînge ca dintr-o coadă.
– Nu vrei să cumperi un cîine?
m-a întrebat îngerul
în timp ce inima mea
dădea din sînge ca dintr-o coadă.

VITRIFICARE

A început să se vadă prin tine...
Uită-te ochiule, uită-te,
eşti mult mai dur ca altădată
şi mai nevorbitor

Văd un animal uriaş
în timp ce face un ou uriaş.
Uită-te ochiule şi înspăimîntă-te.

Sufletele au obosit.
Să sărutăm oul de pasăre
şi să ne luăm adio
de la el.

Văd un animal uriaş.
Respiraţia lui este verde
ochii lui sunt verzui
dinţii lui sunt verzi,
ghearele lui – dinte

Uită-te ochiule, uită-te
şi ia-ţi adio.
A început să vadă prin noi
de la o vreme

Simt că a început să vadă prin noi
de la o vreme
ca şi cum cineva ar privi
prin noi

Şi spre ce priveşte nu ştim.

FRICA

Eu aş putea s-o omor
cu o singură lovitură
Ea rîde spre mine,
ea surîde
Ea ridică spre ochii mei
ochii ei strălucitori
Ea întinde mîna spre mine,
ea scutură surîzînd, rîzînd
pletele negre.
Dar eu aş putea s-o omor
cu o singură lovitură.
Acum, ea începe să spună cuvinte
suave, naive, de joc.
Se uită curioasă la mine
se încruntă o clipă
şi iarăşi
surîde, rîde
Se uită în ochii mei,
cu ochii ei lucitori
în timp ce eu o contemplu
şi aş putea s-o omor
cu o singură lovitură.

STRĂFUND DE OCHI

Valul venind spre mine
a împietrit în aer
O, chiar şi tu, iubito, ai rămas
într-o deplină nemişcare

Şi timpul are febră
O, el mă arde
Secunda este fixă ca o perlă
şi stropii valului atîrnă-n aer

Tu, atît apuc să strig, tu
şi cuvîntul începe să se vadă
încet, încet,
cum se vede lăsarea de noapte,
cuvînt din două litere: tu.

Animal monstruos, – înţelesul –
s-a oprit, şi începe să se vadă...

FEDING

Ah, cît de fericiţi am fost noi doi,
ba nu, noi niciodată n-am fost fericiţi,
dar vino tu, dansează-mi peste mîini,
dansează-mi peste pălmile
        pe care ţi le ţin
întinse!

Cal potcovit, să-mi rupi falangele...
îmi rupi falangele
cal potcovit

Dar cine alta se aszvîrle-n sus
ca jetul cel de apă al fîntînii?
Şi rugineşti, o rugineşti...

Tu ai putea să frîngi din zbor
chiar vulturul...
şi nu te saturi, nu te saturi,
ţi-e gura roşie de pene
de-nsîngerate pene.
Tu nu te saturi, nu!

Mai bine dormi pe umărul meu drept
copil suav şi obosit.
Ah, dinţii tăi de şobolan flămînd
rupînd clavicula acestei ore...

Du-te, stinge-te, şterge-te!
Sau mai bine vino, lasă-mă
să-ţi ling eu lacrima...

Otrava lacrimii abjectă, mincinoasă
atît de sinceră...

Ah, cît de fericiţi am fost noi doi...
ba nu, noi niciodată n-am fost fericiţi.

SEMNAL

Încet! Mergeţi încet!
Nu vedeţi? Piatra e obosită.
Ea doarme. Doamne, ea doarme.
Piatra e foarte obosită.
Îndepărtaţi caii!
Şi tu, ce faci acolo, tu...
Cu tine vorbesc! Fii atent!
Face prea mult zgomot
        răsărirea aceasta de soare
Piatra e obosită.
Să tacă luna răsărind!
Aveţi grije, faceţi tăcere. Tăceţi –
Piatra e obosită.

POETUL CA ŞI SOLDATUL

Poetul ca şi soldatul
nu are viaţă personală.
Viaţa lui personală este praf
şi pulbere.

El ridică în cleştii
circonvoluţiunilor lui
sentimentele furnicii
şi le apropie, le apropie de ochi
pînă cînd
le face una cu propriul său ochi.

El îşi pune urechea
pe burta cîinelui flămînd
şi îi miroase cu nasul lui
botul întredeschis
pînă cînd nasul lui şi botul cîinelui
sunt totuna.

Pe căldurile groaznice
el îşi face vînt cu aripile păsărilor
pe care tot el le sperie
ca să le facă să zboare

Să nu-l credeţi pe poet cînd plînge
Niciodată lacrima lui nu e lacrima lui
El a stors lucrurile de lacrimi
El plînge cu lacrima lucrurilor.

Poetul e ca şi timpul
Mai repede sau mai încet
mai mincinos sau mai adevărat

Feriţi-vă să-i spuneţi ceva poetului
Mai ales feriţi-vă să-i spuneţi
un lucru adevărat
Dar şi mai şi, feriţi-vă să-i spuneţi
un lucru simţit

Imediat el o să spună că el l-a zis,
şi o să-l spună
într-aşa fel încît şi voi
o să ziceţi că într-adevăr
el l-a zis

Dar mai ales vă conjur,
nu puneţi mîna pe poet!
Nu, nu puneţi niciodată mîna pe poet!

...Decît numai atunci cînd mîna voastră
este subţire ca raza
şi numai aşa mîna voastră, ar putea
să treacă prin el

Altfel ea nu va trece prin el,
şi degetele voastre vor rămîne pe el,
şi tot el va fi acela care se va lăuda
că are mai multe degete decît voi.
Şi voi veţi fi obligaţi să spuneţi o da,
că într-adevăr
el are mai multe degete...

Dar e mai bine, dacă-mi daţi crezare,
cel mai bine ar fi să nu puneţi
niciodată mîna pe poet.

...Şi nici nu merită
să puneţi mîna pe el.

Poetul ca şi soldatul
nu are viaţă personală.

ÎN TIMP

Totuşi, eu am văzut o pasăre
care a ouat în timp ce zbura...
Totuşi, eu am văzut un om plîngînd
în timp ce rîdea...
Totuşi, eu am văzut o piatră
în timp ce era...

RITUAL

Plîng în faţa cifrei cinci –
cina cea de taină fără şase.
Unde sunteţi voi cei care sunteţi,
iară voi cei care nu mai sunteţi,
unde sunteţi?
Rupeţi deci cuvîntul, este trupul meu.
Sînge poate va şi curge din silabă.
Pentru voi, voi face vin din V şi I
şi blîndeţe dintr-un trup barbar.
Mă sărută cine mă sărută.
Eu rămîn cu voi cei unsprezece:
Suntem cinci de faţă, şase au plecat;
cina cea de taină
        plînge-n faţa cifrei cinci
Se întemeiază astăzi pierderea,
durerea, plecarea.

FEL DE VORBIRE

Mai piatră suntem, spuseră pietrele,
noi suntem mai piatră decît pietrele
spuseră pietrele.
Cu un cuvînt pe care-l spunem
suntem mai piatră decît suntem.
Potcoveşte-te tu, calule
care ne ţii loc de cer.
Calcă tu pe noi cu potcoava ta
ca să iasă din noi scîntei
şi să ne ţină ele loc de cuvinte.
Nu pot să mor decît pe strămoşii mei
cu ceafa,
adică pe fostele pietre
tocite de potcoava calului.
Poate iese pînă la urmă şi vreo scînteie
din pietre
care este vorbirea pietrelor
Calule, calule
tu care ne ţii loc de cer
potcoveşte-te cu fier.

CALEAŞCA PENTRU FLUTURI

Avem prea puţine osii
pentru roata de carne a trupului nostru
– Unde te duci tu,
caleaşcă pentru fluturi?
Unde te duci tu?
... Caleaşca trece prin piaţa cea mare.
Plîngînd, eu alerg în urma ei.
Iarba o întreb:
A trecut pe aicea caleaşca?
Iarba nu-mi răspunde nimica.
Copacii îi întreb: Au aţi văzut
vreun fluture în caleaşcă?
Copacii tac
şi le cad galbene frunze pe jos.
– Doamne, a fost înaintea mea o caleaşcă?
Cum, Doamne, s-o ajung din urmă?
– Ia-te după dîra de sînge prostule
Îmi răspunse cerşetorul orb.

PUŢINA STICLĂ COLORATĂ

Paharele nenorocite
care sunt trupurile noastre,
Doamne dă, Doamne dă,
să nu le spargi chiar tu în mîna ta,
să nu le spargi chiar tu.
Mai bine bea puţinul nostru creier,
ciorba de înger fiartă rău;
mai bine bea poşirca inimii de sînge
cu multă Dunăre turnată-n ea.
Lasă-ne dacă poţi să laşi, –
o masă pe care morţi să stăm,
să vină cei care ne ştiu,
şi să aducă lumînări de plîns.
O, fii îndurător şi nu ne rupe
în sfîntă mîna ta,
puţina sticlă colorată prin care
părinţii noştri mult privit-au

PE CEL MAI DES

Umbra ramurei cu frunze
clătinîndu-se-n bătaia vîntului
nu mi-a izbit Doamne trupul
ci numai frig a lăsat
pe vorba mea de dragoste.
Treci tu, cuvîntule, dacă ai umbră
şi lasă pata ta de neînţeles
pe sufletul meu de azi, de ieri,
de alaltăieri:
pe cel mai des, pe cel mai foarte des.
Plîng oile de mult prea multă lînă;
e sufocată clipa de mult timp.
Lasă tu A pe mine să rămînă
intim, viul Olimp
Fac schimb cu mine însumi Doamne, –
mă dau pentru o umbră, pentru o capră
pentru o piatră.

TRAGERE LA SORŢI

Tragem la sorţi
cu inima smulsă dintr-un străin.
Martorul întreabă: cap sau pajură?
Nici cap nici pajură,
        răspunde corul antic.
Inimă, pur si simplu.
Inimă pe toate feţele?
Inimă pe toate feţele!
Şi unde este Omul cu M mare?
Unde să fie? În moarte.
Dacă trageţi la sorţi cu inima lui
unde vreţi să fie?
Omul cu M mare
        se află în moartea cu m mic.

DIALOGUL CALULUI CU BUNUL DUMNEZEU

– Se va vedea de îndată
că nu am pierdut de pe noi
frumoasa culoare verde.
– Dar tu nu eşti iarbă
calule răpănos.
– Ah, Doamne nu sunt iarbă,
dar se va vedea de îndată
că nu am pierdut de pe noi
piramida.
– Dar tu nu eşti piatră, calule!
Dar tu nu eşti piatră!
– Ah, iartă-mă, dar desigur se va vedea
că noi n-am pierdut ploaia norilor.
– Dar tu nu eşti toamnă
calule răpănos.
– Ah, iartă-mă, dar desigur se va vedea,
se va vedea, desigur se va vedea...

SÎRBII

Să-l ia dracu pe ăla care se culcă
pe o inimă de sîrb.
N-o să doarmă nici o secundă.
O să strige către pasărea cea mare
care ţine loc de cer
în Serbia:
Mă sufoc, mă sufoc!
De ce-mi respiri tu, pasăre, aerul meu?
Iar pasărea va răspunde:
Acesta nu este un aer pentru respirare
Este un aer care se cîntă.

CÎNTEC DE ÎNCURAJARE PENTRU ZEUL ANDIA

Tu mă locuieşti
cum măduva, osul –
cum ploaia, norul –
cum privirea, ochii...

Dar eu sunt mort
ca un glonte
tras în amintirile
unui nou-născut

Dar eu nu mai sunt
aidoma locului
prin care s-a prăbuşit
o stea în strigare

Dar eu sunt tu
alaltăieriul
cel de răsalaltăieri
cel de niciodată.

* * * [Cîinii tatălui tău se lătrau]

Cîinii tatălui tău se lătrau
cu dulăii tatălui meu, –
dar noi nu eram de faţă

Toamnele cădeau peste cadavre
de cîine, de dulăi,
dar noi nu eram de faţă

Nu ne născuserăm încă
şi moartea noastră era calculată
în computere

Cînd nu vom mai fi,
cînd nu vom mai avea faţă,
vom fi de faţă, noi doi.

* * * [Urlă în mine inima]

Urlă în mine inima
ca pasagerul lucid
într-un avion ce se prăbuşeşte
în flăcări

Eu ard, ea urăşte,
eu sunt dus, ea se duce

E vinovat cuvîntul *sunt*
că *sunt*
Fă-mi Doamne un pat
din trupul rechinului
El să-mi fie pernă,
el să-mi devoreze somnul
cînd dorm, cînd Domn
cînd Drrrum şi Bung şi Bang

Fă-mi Doamne cearceaf din omizi
din urzici, din omag
Să fiu absorbit într-o burtă
de cristal

O, trup în trup, moartea mea
este o floare
în mîna unei morţi cu mult
mai mare

* * * [Ce fel de tren marfar eşti tu]

Ce fel de tren marfar eşti tu
dacă ţi-e trupul meu şină de carne;
Ce fel de măr eşti tu
dacă ţi-e ramură viaţa mea?

Eu locuiesc într-un tril
de privighetoare
Dorm în ceafa pe nota Do
şi-mi încalţ piciorul
într-un saxofon

Du-te, îmi strigă ciocanul,
du-te,
du-te idiotule de cui de fier,
du-te,
nu vezi că te bat în palma
unui crucificat?

MAŞINA DE TRANSPORTAT SÎNGE

Cît de prelung puteau să cînte
şi berea Doamne, cît de bună!

...cînd El se învîrte în jurul lui
transportîndu-ne.

Şi ce şut formidabil
la paianjen, la paianjen!

...cînd El se învîrte
în jurul sinelui său
transportîndu-ne.

Se sărută, se strîng în braţe.
Se iubesc, da, se iubesc!

...cînd El se învîrte în jurul lui
transportîndu-ne

Şi copiii aceia cu burta umflată
şi morţii de foame...

...cînd El se învîrte în jurul lui
transportîndu-ne

Generalul îl decorează pe soldat.
Soldatul îl ucide pe soldatul duşman.
Generalul duşman îl decorează
pe soldatul duşman.
Soldatul duşman îl ucide pe soldat.

Femeia naşte un băiat.

Băiatul va purta numele tatălui.

Şi ce gol s-a înscris la paianjen!
Iar au învins ai noştri.

Se mută într-altă casă,
dar nici aceasta nu li se pare
prea bună...

Ninge; nu uita să-ţi iei fularul
cînd pleci.
Dacă te doare capul
am să-ţi recomand
un remediu sigur, crede-mă.

De ce o fi interzis absintul?
Lasă, e bună şi berea, e bună!
...cînd El se învîrte în jurul său
transportîndu-ne

Nu mai goni! Nu mai goni!
Ştii că mi-e frică!

Nu mai fumaţi prieteni.
Vă jur că nu este sănătos

Iar vin cu ideile lor!

La primăvară o să fac călărie.

– Nu ştiţi cumva, domnul inginer mai
locuieşte aici?

– Na
– Nu vreau.

– Ia.
– Nu iau.

Generalul a zis:
,,Cine năduşeşte antrenîndu-se
nu pierde sînge luptîndu-se".
Doctorul a zis:
,,Ai R.H.-ul negativ,
dar nu fi foarte îngrijorată
Cunoaştem cazuri cînd
Cu trecerea timpului el îşi revine".

Primarul taie panglica
Moaşa taie ombilicul.
Alexandru Macedon taie nodul gordian.

Elada, Elada,
dar cîţi mai vorbesc astăzi
adevărata limbă greacă?

cînd El se învîrte în jurul lui
transportîndu-ne.

EMINESCU

Atîta să nu uitaţi:
că el a fost om viu
viu
pipăibil cu mîna.

Atîta să nu uitaţi:
că el a băut cu gura lui, –
că avea piele
îmbrăcată în ştofă.

Atîta să nu uitaţi, –
că ar fi putut să stea
la masă cu noi,
la masa cinei celei de taină

Atît să uitaţi! Numai atît, –
că El a trăit,
înaintea noastră...
Numai atît,
în genunchi vă rog să uitaţi!

RECELE ECHILIBRU AL STELELOR

Vor veni timpuri minunate
cînd echilibrul rece al stelelor
se va rupe, şi cînd
şirurile celor care au fost
se vor uni cu cei care sunt

Omul, o cîte trupuri a avut
şi în cîte trupuri încă se va
încerca să mai fie!

Omul! de cîte trupuri are nevoie
ca să se poată hrăni pînă la capăt
din sfera aceasta instabilă!

Vom mînca pînă la urmă
tot pămîntul acesta, albastru.
Îl vom roade, îl vom roade.

Îi vom azvîrli capul şi oasele
iar Omul, Omul nesătul,
cu un miliard de trupuri
va începe să roadă flămînd
recele echilibru al stelelor.

SCRISOARE

Către Srba

Bei singur acum
dintr-o orbită
pe care de zeama ochiului
ai golit-o

Ţii în mînă ca pe un pahar
un cap de cîine.
Noroc îţi zic şi ciocnesc
cu tine un cap de pisică.

Tu dai pe gît zeama de ochi
din orbita cîinelui
Eu dau pe gît zeama de ochi
din orbita pisicii.

Apoi aruncăm paharele de zid.
Tu ţii în mînă un cap de leu,
eu ţin în mînă un cap de leopard
Noroc! Bem zeamă de ochi de jivine.

Table of Contents

BELGRADUL ÎN 5 PRIETENI 2
A CUMPĂRA UN CÎINE 3
VITRIFICARE 4
FRICA 5
STRĂFUND DE OCHI 6
FEDING 7
SEMNAL 9
POETUL CA ŞI SOLDATUL 10
ÎN TIMP 13
RITUAL 14
FEL DE VORBIRE 15
CALEAŞCA PENTRU FLUTURI 16
PUŢINA STICLĂ COLORATĂ 17
PE CEL MAI DES 18
TRAGERE LA SORŢI 19
DIALOGUL CALULUI CU BUNUL DUMNEZEU 20
SÎRBII 21
CÎNTEC DE ÎNCURAJARE PENTRU ZEUL ANDIA 22
* * * [Cîinii tatălui tău se lătrau] 23
* * * [Urlă în mine inima] 24
* * * [Ce fel de tren marfar eşti tu] 25
MAŞINA DE TRANSPORTAT SÎNGE 26
EMINESCU 29
RECELE ECHILIBRU AL STELELOR 30
SCRISOARE 31